

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ο διεθνής έλεγχος των ναρκωτικών δεν γίνεται να είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικός, χωρίς συνεχή προσπάθεια να μειωθεί η ζήτηση παράνομων ψυχοτρόπων ουσιών. Αυτός είναι ο λόγος που οι συντάκτες των Συμβάσεων του ΟΗΕ για τον έλεγχο των ναρκωτικών θεωρούν τη μείωση της ζήτησης υποχρέωση των κυβερνήσεων. Η υιοθέτηση της Διακήρυξης για τις Κατευθυντήριες Αρχές Μείωσης της Ζήτησης, μιας δέσμης προδιαγραφών αποδεκτής σε παγκόσμιο επίπεδο, στην Ειδική Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του 1998 αποτέλεσε ένα ακόμη βήμα μπροστά.

Η πρόληψη της χρήσης ουσιών είναι ένας κρίσιμος τομέας της μείωσης της ζήτησης. Η πρωτογενής πρόληψη περιλαμβάνει μέτρα για την πρόληψη και τη μείωση της χρήσης ουσιών, εστιασμένα σε πληθυσμούς οι οποίοι είτε δεν κάνουν χρήση είτε δεν εμπλέκονται σοβαρά σε αυτήν. Υπάρχει ένας σημαντικός λόγος για να επικεντρώσει η κοινωνία συντονισμένα την προσοχή της στην πρόληψη της χρήσης ουσιών. Ακόμα και μία μόνο εμπειρία χρήσης ουσιών σε μικρή ηλικία μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες, όπως ακούσιο τραυματισμό, λήψη υπερβολικής δόσης ή σύλληψη.

Οι στρατηγικές πρωτογενούς πρόληψης χρειάζεται να απευθύνονται τόσο στο γενικό πληθυσμό όσο και σε ομάδες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στη χρήση ουσιών. Αν και οι προσπάθειες ευρείας κλίμακας μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά την ενημέρωση και να μειώσουν τη ζήτηση, ενδέχεται να τους λείπει η στόχευση και η εντατικότητα, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες των ευάλωτων πληθυσμών. Μια αποτελεσματική στρατηγική πρόληψης της χρήσης ουσιών πρέπει να περιλαμβάνει και τους δύο τύπους μέτρων.

Για να είναι αποτελεσματική η πρωτογενής πρόληψη, πρέπει να περάσει από τη θεωρία στην πράξη. Πολύ συχνά η προτεραιότητα δίνεται σε εντυπωσιακές αλλά βραχύβιες δράσεις, όπως οι εκστρατείες που περιορίζονται στα ΜΜΕ. Οι εκστρατείες πρόληψης πρέπει να υποστηρίζονται από άλλα συμπληρωματικά μέτρα, προκειμένου να έχουν σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη.

Η χρήση ουσιών είναι μια διαρκής πρόκληση που απαιτεί τη σταθερή προσοχή και δράση μας. Ως βασικό ζήτημα υγείας η πρόληψη της χρήσης ουσιών συνδέεται άρρηκτα με τη δημόσια υγεία, την προαγωγή της υγείας και την ανάπτυξη των παιδιών και των νέων. Οι χαράσσοντες πολιτική πρέπει να δεσμεύσουν πόρους για αυτές τις δράσεις.

Οι κυβερνήσεις δεν μπορούν να είναι αποτελεσματικές στην πρωτογενή πρόληψη, όταν ενεργούν από μόνες τους. Συνεργασίες με την κοινωνία των πολιτών πρέπει να γίνουν σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, ώστε αφενός να διασφαλιστεί ότι οι δυσεύρετοι πόροι αξιοποιούνται όσο το δυνατό καλύτερα και αφετέρου να μειωθεί πιο αποτελεσματικά η επικράτηση της χρήσης ουσιών. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις έχουν αποκτήσει, χάρη στην ευρεία και άμεση εμπλοκή τους στο θέμα αυτό, μια σημαντική οπτική που χρειάζεται να ακουστεί στο τραπέζι του διαλόγου όπου διαμορφώνεται η πολιτική.

Sevil Atasoy

Πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΤΡΑΠΟΥΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ, ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΒΙΕΝΝΗ, 24 Φεβρουαρίου (Υπηρεσία Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών). Η κοινωνία πρέπει επείγοντως να δώσει έμφαση στην πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών, επεσήμανε σήμερα η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών με έδρα τη Βιέννη, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για περισσότερες δράσεις και μεγαλύτερη δέσμευση.

Το πρώτο κεφάλαιο της ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής για το 2009, που ανακοινώνεται σήμερα στη Βιέννη της Αυστρίας, εστιάζει στη λεγόμενη πρωτογενή πρόληψη, δηλαδή στα μέτρα πρόληψης και μείωσης της χρήσης ναρκωτικών που απευθύνονται σε ανθρώπους οι οποίοι είτε δεν κάνουν χρήση είτε δεν εμπλέκονται σοβαρά σε αυτήν.

Η Έκθεση υπογραμμίζει μια σειρά από σημαντικούς λόγους για τους οποίους η κοινωνία χρειάζεται να δώσει συντονισμένα την προσοχή της στην πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών. Σε ό,τι αφορά το άτομο δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μία και μόνο εμπειρία χρήσης ναρκωτικών μπορεί να έχει απρόβλεπτες και σοβαρές συνέπειες, όπως ο τραυματισμός ή η λήψη υπερβολικής δόσης. Σε ό,τι αφορά την κοινωνία η χρήση ναρκωτικών έχει σημαντικό οικονομικό τίμημα, επειδή αυξάνει τις ανάγκες επιβολής του νόμου, κοινωνικής πρόνοιας, φροντίδας της υγείας αλλά και εξαιτίας των απωλειών στην παραγωγικότητα. Τα πιο πρόσφατα δεδομένα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας δείχνουν ότι περίπου το 1% των προβλημάτων υγείας παγκοσμίως μπορεί να αποδοθεί στη χρήση ναρκωτικών, με το ποσοστό αυτό να ανέρχεται σε 2,3% στις αναπτυγμένες χώρες.

Η Έκθεση αναφέρει ότι τα ποσοστά χρήσης ναρκωτικών τείνουν να είναι υψηλότερα στους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες. Αν και στο παρελθόν ένα νεαρό άτομο που δεν είχε ξεκινήσει τη χρήση ναρκωτικών μέχρι το τέλος της εφηβείας ήταν απίθανο να το κάνει αργότερα, σε μια σειρά χωρών παρουσιάζονται σήμερα περισσότερες περιπτώσεις ατόμων που κάνουν χρήση πρώτη φορά στη ζωή τους ως νεαροί ενήλικες. Ο γάμος και η δημιουργία οικογένειας έχουν γενικά ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης ουσιών, ωστόσο σε ορισμένες κοινωνίες οι άνθρωποι παντρεύονται και κάνουν παιδιά σε μεγαλύτερη ηλικία. Μια ακόμα νέα τάση είναι η αύξηση των νεαρών γυναικών που κάνουν χρήση ναρκωτικών –η διαφορά σε σχέση με τα επίπεδα χρήσης από νεαρούς άνδρες έχει περιοριστεί σημαντικά.

Στρατηγικές πρόληψης της χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών

Οι στρατηγικές πρωτογενούς πρόληψης πρέπει να εστιάζουν σε πληθυσμούς στο σύνολό τους, καθώς τέτοιες στρατηγικές μπορεί να μειώσουν τη ζήτηση ναρκωτικών, αλλά και να εντοπίσουν κενά ή πληθυσμούς που δεν λαμβάνουν επαρκείς υπηρεσίες. Ιδιαίτερες ή ευάλωτες ομάδες μπορούν να επωφεληθούν από πρωτοβουλίες πιο επικεντρωμένες ή εντατικές που εξυπηρετούν αποτελεσματικότερα τις ανάγκες τους.

Η Έκθεση παρουσιάζει στρατηγικές πρωτογενούς πρόληψης που αφορούν όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής, υπογραμμίζοντας ότι η πρόληψη πρέπει να ξεκινά από τους μελλοντικούς γονείς και να ενισχύει την ενημέρωσή τους για τις βλάβες που προκαλεί η χρήση ναρκωτικών, αλκοόλ ή καπνού κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

Η πρωτογενής πρόληψη στο τελευταίο στάδιο της παιδικής ηλικίας πρέπει να είναι εστιασμένη σε δράσεις που αφορούν την οικογένεια, καθώς οι περισσότεροι γονείς ωφελούνται από τέτοιου είδους υποστήριξη, ιδιαίτερα σε κοινωνίες χωρίς οργανωμένα συστήματα πρόνοιας.

Η εκπαίδευση γύρω από θέματα ναρκωτικών αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την πρόληψη τα πρώτα χρόνια της εφηβείας, αναφέρει η Έκθεση. Τα πιο υποσχόμενα μοντέλα εκπαίδευσης που εφαρμόζονται σε σχολικές τάξεις εξασφαλίζουν ακριβή, πολύπλευρη πληροφόρηση για τους κινδύνους και τις συνέπειες των ναρκωτικών, παρεχόμενη σε ένα πλαίσιο διερεύνησης των κοινωνικών επιρροών και εκπαίδευσης σε κρίσιμες δεξιότητες ζωής, όπως η αντιμετώπιση προβλημάτων και δυσκολιών, η λήψη αποφάσεων, η κριτική σκέψη και η ικανότητα διεκδίκησης.

Τα νυχτερινά κέντρα, οι ντισκοτέκ, τα μπαρ και τα μουσικά φεστιβάλ αποτελούν χώρους-κλειδιά για να συλλέξει κανείς μηνύματα σχετικά με τη χρήση ναρκωτικών από τους μεγαλύτερους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες, όπως και τα κολλέγια και τα πανεπιστήμια. Η πρόληψη της χρήσης σε χώρους διασκέδασης χρειάζεται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που προωθούν την υγεία και την ασφάλεια τόσο του προσωπικού όσο και των θαμώνων. Για παράδειγμα, οι ιδιοκτήτες νυχτερινών κέντρων μπορούν να περιορίσουν τη χρήση ναρκωτικών στους χώρους τους και να επενδύσουν στο προσωπικό τους, ευαισθητοποιώντας σε θέματα ναρκωτικών τους υπαλλήλους που εξυπηρετούν τους πελάτες και ελέγχουν την είσοδο.

Βελτίωση των δυνατοτήτων πρωτογενούς πρόληψης σε εθνικό επίπεδο

Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι στρατηγικές πρωτογενούς πρόληψης έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τη ζήτηση ναρκωτικών, αλλά, για να κάνουν πράξη οι κυβερνήσεις αυτή τη δυνατότητα, χρειάζεται να βγάλουν την πρόληψη από τη σκιά άλλων στρατηγικών μέτρων. Η Έκθεση αναφέρεται στις προσπάθειες μείωσης της προσφοράς ως ζωτικό κομμάτι της συνολικής προσέγγισης

για την αντιμετώπιση του προβλήματος χρήσης ναρκωτικών στην κοινωνία. Η μείωση της προσφοράς αυξάνει τις τιμές των ουσιών περιορίζοντας την προσβασιμότητά τους σε κάποιες κοινότητες. Ωστόσο, όπως η μείωση της προσφοράς μειώνει τη ζήτηση, έτσι συμβαίνει και το αντίστροφο: η μείωση της ζήτησης ναρκωτικών μέσω στρατηγικών πρωτογενούς πρόληψης, μεταξύ άλλων, επιφέρει και μείωση της προσφοράς στις κοινότητες.

Η Έκθεση κάνει έκκληση στις κυβερνήσεις να επανατοποθετήσουν την πρωτογενή πρόληψη δίπλα στη δευτερογενή, η οποία κυριάρχησε στη συζήτηση τα τελευταία χρόνια. Αν και πρέπει να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες αυτών που εμπλέκονται σοβαρά με τα ναρκωτικά, η προώθηση της μη χρήσης έχει επίσης προφανή οφέλη για τη δημόσια υγεία.

Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή κάνει έκκληση στους χαράσσοντες πολιτική να καθορίσουν με σαφήνεια το πού θα επικεντρωθούν όσον αφορά την πρωτογενή πρόληψη και να βελτιώσουν τη συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων κυβερνητικών πεδίων, όπως η υγεία και η εκπαίδευση.

Η Έκθεση σημειώνει ότι η πρωτογενής πρόληψη αποκλειστικά από τις κυβερνήσεις δεν επαρκεί, αλλά χρειάζεται συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλους φορείς.

Με δεδομένους τους περιορισμένους πόρους οι κυβερνήσεις πρέπει να εστιάσουν την προσοχή τους τόσο στους νέους που δεν κάνουν χρήση ή κάνουν χρήση περιστασιακά όσο και σε εκείνους που κάνουν συστηματική χρήση ναρκωτικών, επισημαίνει η Έκθεση.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Αφρική

Μετά από χρόνια αυξανόμενης διακίνησης της κοκαΐνης από τη Νότια Αφρική διαμέσου της Δυτικής Αφρικής στην Ευρώπη και σε μικρότερο βαθμό στη Βόρεια Αμερική, υπήρξε μείωση στις κατασχέσεις κοκαΐνης σε σχέση με το 2008, και δεν σημειώθηκε καμία μεγάλη κατάσχεση το 2009. Παρόλα αυτά, το παράνομο εμπόριο παραμένει σοβαρό πρόβλημα και αυξάνει τα ποσοστά χρήσης ουσιών στη Δυτική Αφρική. Σύμφωνα με το UNODC (Γραφείο του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος), η αξία της κοκαΐνης που διακινήθηκε στην ήπειρο ήταν περίπου 1 δισεκατομμύριο δολάρια, και τα δίκτυα διακίνησης της Δυτικής Αφρικής στην Ευρώπη παραμένουν ανέπαφα.

Η Αφρική εξακολουθεί να είναι ευάλωτη στην εκτροπή πρόδρομων ουσιών, όπως η εφεδρίνη και η ψευδοεφεδρίνη, που χρησιμοποιούνται στην παράνομη παραγωγή μεθαμφεταμίνης στην Κεντρική και Βόρεια Αφρική. Μια κατάσχεση μεγάλων ποσοτήτων χημικών και μηχανημάτων ύποπτων για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών όπως το «έκσταση» (MDMA) που έγινε στη Γουινέα τον Ιούλιο του 2009, καταδεικνύει την επείγουσα ανάγκη όλες οι αφρικανικές χώρες να βελτιώσουν τους εθνικούς μηχανισμούς ελέγχου των πρόδρομων ουσιών.

Η κάνναβη εξακολουθεί να είναι το ναρκωτικό που παράγεται, διακινείται και χρησιμοποιείται ευρύτερα στην Αφρική. Η ρητίνη της κάνναβης (χασίς) που προορίζεται για την Ευρώπη παράγεται στη Βόρεια Αφρική. Σύμφωνα με κυβερνητικά στοιχεία, το Μαρόκο μείωσε σημαντικά την καλλιέργεια παράνομης κάνναβης από 134.000 εκτάρια το 2003 σε 60.000 εκτάρια το 2008, και η παραγωγή ρητίνης της κάνναβης μειώθηκε κατά 71%, από 3.070 τόνους σε 877 τόνους, την ίδια περίοδο.

Οι κατασχέσεις κάνναβης συνεχίστηκαν σε όλη την περιοχή. Στο Μαρόκο οι κατασχέσεις φυτικής κάνναβης σχεδόν διπλασιάστηκαν από 116 τόνους το 2005 σε 222 τόνους το 2008. Η Τανζανία εξακολουθεί να σημειώνει τις μεγαλύτερες κατασχέσεις φυτικής κάνναβης στην Ανατολική Αφρική, αλλά οι συνδεόμενες με τα ναρκωτικά κατασχέσεις και συλλήψεις αυξάνονται και στα διεθνή αεροδρόμια του Ναϊρόμπι, της Κένυας, της Αντίς Αμπέμπα και της Αιθιοπίας.

Η ηρωίνη εξακολουθεί να εισάγεται στην Αφρική κυρίως μέσω των χωρών της Ανατολικής Αφρικής, αλλά, όλο και περισσότερο, και από τα νησιά του Ινδικού Ωκεανού. Το δευτερογενές αποτέλεσμα είναι ότι στο Μαυρίκιο σημειώνονται τα υψηλότερα επίπεδα χρήσης ηρωίνης στην Αφρική. Από την Ανατολική Αφρική μέρος της ηρωίνης διακινείται παράνομα στη Δυτική Αφρική, ειδικά στην Ακτή Ελεφαντοστού και από εκεί στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική. Παρόλο που ο αριθμός και το μέγεθος των κατασχέσεων ηρωίνης στη Δυτική Αφρική παραμένει πολύ μικρός, τα οργανωμένα παράνομα δίκτυα που έχουν τη βάση τους στην περιοχή παίζουν ρόλο-κλειδί στη διακίνηση της ουσίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αμερική

Κεντρική Αμερική και Καραϊβική

Η διακίνηση ναρκωτικών αποτελεί μείζων απειλή για την ασφάλεια και έχει επιδράσει στα αυξημένα ποσοστά χρήσης και στις δολοφονίες που συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα. Η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών συνήθως προστατεύεται από τις τοπικές συμμορίες (γνωστές ως *paras*), που φαίνεται να έχουν εγκαθιδρύσει παράνομες διασυνδέσεις με μεξικανικά καρτέλ ναρκωτικών. Παρά τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν εφαρμοστεί σε διάφορες χώρες, η περιοχή εξακολουθεί να χρησιμοποιείται για τη λαθραία εισαγωγή πρόδρομων ουσιών στο Μεξικό, οι οποίες διακινούνται όλο και περισσότερο με τη μορφή φαρμακευτικών παρασκευασμάτων.

Ενώ η μεταφορά μέσω θαλάσσης παραμένει μεγάλο πρόβλημα, η διακίνηση ναρκωτικών με αεροσκάφη ελαφρού τύπου σημειώνει αύξηση, ιδιαίτερα με αεροσκάφη που έχουν κλεμμένους ή ψεύτικους αριθμούς αδειών. Για παράδειγμα, το Μάιο του 2009 ένα αεροσκάφος ελαφρού τύπου με σημαία Βενεζουέλας και Κολομβιανούς χειριστές έπεσε στην Ονδούρα. Σχεδόν 1.647 κιλά κοκαΐνης κατασχέθηκαν στο σημείο της πρόσκρουσης.

Η Τζαμάικα εξακολουθεί να είναι μεγάλος παραγωγός και εξαγωγέας κάνναβης στην Καραϊβική και στην Κεντρική Αμερική, όπου η καλλιέργεια φαίνεται να μειώνεται σε αρκετές χώρες, μεταξύ των οποίων η Δομινικανή Δημοκρατία, η Κούβα αλλά και η Κόστα Ρίκα, η Γουατεμάλα και η Ονδούρα.

Οι κατασχέσεις κοκαΐνης έχουν αυξηθεί σημαντικά στο Ελ Σαλβαδόρ τα τελευταία χρόνια (39 κιλά το 2005, 108 κιλά το 2006, 4.074 κιλά το 2007 και 1.354 κιλά το 2008). Η Τζαμάικα φαίνεται να αποκτά μεγαλύτερη σημασία για τη διακίνηση ναρκωτικών με προορισμό τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Υπήρξε σημαντική αύξηση των περιπτώσεων διακίνησης ηρωίνης στη Δομινικανή Δημοκρατία το 2008, κατά τη διάρκεια του οποίου κατασχέθηκαν συνολικά 120 κιλά ναρκωτικών. Η Κόστα Ρίκα αντιμετωπίζει ξανά αύξηση της διακίνησης LSD. Στη χώρα αναφέρθηκαν, πρώτη φορά μετά το 2001, τέσσερις κατασχέσεις συνολικά 117 δόσεων.

Στην Ονδούρα το 2008 σημειώθηκε ρεκόρ κατασχέσεων φαρμακευτικών παρασκευασμάτων που περιείχαν ψευδοεφεδρίνη, οι οποίες αφορούσαν συνολικά 2 εκατομμύρια δισκία προερχόμενα από το Μπαγκλαντές. Στην Κόστα Ρίκα κατασχέθηκε μεγάλος αριθμός φαρμακευτικών παρασκευασμάτων σε μορφή δισκίων που περιείχαν ακεταμινοφαίνη με οξυκωδόνη ή υδροκωδόνη ή κωδεΐνη, τα οποία προορίζονταν για πώληση μέσω Διαδικτύου.

Βόρεια Αμερική

Η βία που συνδέεται με τα ναρκωτικά παραμένει σε υψηλά επίπεδα στο Μεξικό - ο αριθμός θανάτων διπλασιάστηκε την περίοδο 2007-2008. Παρόλο που χάρη στα κυβερνητικά μέτρα, μεταξύ των οποίων και η χρήση στρατιωτικών ομάδων, διαταράχθηκαν οι επιχειρήσεις διακίνησης σε όλη τη Βόρεια Αμερική, οι οργανωμένες παράνομες ομάδες εξαπλώσαν τον έλεγχό τους στη διακίνηση ναρκωτικών σε όλη την ήπειρο. Τα μεξικανικά καρτέλ ναρκωτικών επέκτειναν τον έλεγχό τους, ώστε να καλύπτουν ολόκληρη την αλυσίδα ζήτησης για παράνομα ναρκωτικά, από την απο-

στολή φορτίων από τη Νότια Αμερική μέχρι τη διανομή τους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Βίαιες συμμορίες σε συνεργασία με ασιατικά και μεξικάνικα καρτέλ ελέγχουν σε μεγάλο βαθμό τη διακίνηση παράνομων ναρκωτικών στο δρόμο στις Ηνωμένες Πολιτείες και αυξάνουν την επιρροή τους και στο επίπεδο του χονδρεμπορίου.

Η παράνομη καλλιέργεια κάνναβης φαίνεται να αυξάνεται στις Ηνωμένες Πολιτείες, και ενδέχεται τελικά να ξεπεράσει τη συνολική ποσότητα κάνναβης που έρχεται από το εξωτερικό. Το 2008 η συνολική ποσότητα της εκριζωμένης κάνναβης αυξήθηκε κατά 14% (εκριζώθηκαν 7.562.300 φυτά στο ύπαιθρο και 451.000 σε εσωτερικούς χώρους). Τα μεξικανικά καρτέλ ναρκωτικών εξάπλωσαν την καλλιέργεια κάνναβης σε δημόσια γη στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ ασιατικές εγκληματικές οργανώσεις με έδρα τον Καναδά άρχισαν εσωτερικές καλλιέργειες.

Η δραστηριότητα της κάνναβης που κατασχέθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθεί να αυξάνεται και το 2008 έφτασε να έχει μέσο όρο περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) της τάξης του 10% και περισσότερο.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες συνεχίστηκε η γενική τάση μείωσης της χρήσης ναρκωτικών. Υπολογίζεται ότι περίπου 35,5 εκατομμύρια άνθρωποι, δηλ. το 14,2% του πληθυσμού, ηλικίας 12 ετών και άνω, έκαναν χρήση παράνομων ουσιών το 2008. Η μείωση της χρήσης ναρκωτικών μεταξύ των νέων ηλικίας 13-18 ετών είναι ένα ενθαρρυντικό σημάδι. Η χρήση της κάνναβης μειώθηκε κατά 29% την περίοδο 1997-2008, της κοκαΐνης κατά 36%, της μεθαμφεταμίνης κατά 68% και του «έκσταση» (MDMA) κατά 52%. Παρομοίως, στον Καναδά η χρήση ναρκωτικών ουσιών, ειδικά της κάνναβης, εμφανίζει μείωση. Την ίδια στιγμή, το Μεξικό αντιμετωπίζει αυξανόμενα ποσοστά χρήσης κοκαΐνης και άλλων ουσιών.

Η διαδεδομένη κατάχρηση φαρμάκων που περιέχουν ναρκωτικές και ψυχοτρόπες ουσίες αποτελεί ένα διαρκώς εντεινόμενο πρόβλημα στην περιοχή.

Νότια Αμερική

Το 2008, η δυνατότητα παρασκευής κοκαΐνης αυξήθηκε σε 302 τόνους στο Περού και 113 τόνους στη Βολιβία, φτάνοντας το 36% και 13% αντίστοιχα της δυνητικής παγκόσμιας παραγωγής. Παρά την αύξηση, η συνολική δυνατότητα παραγωγής της περιοχής μειώθηκε από 994 τόνους το 2007 σε 845 τόνους το 2008 (15% χαμηλότερα), αποτελώντας τη χαμηλότερη παραγωγή από το 2003.

Η συνολική μείωση οφείλεται στο σημαντικό περιορισμό της καλλιέργειας θάμνων κόκας στην Κολομβία, όπου βρίσκεται το 48,3% των εδαφών που προορίζονται για την καλλιέργεια του φυτού, και επέφερε μείωση στην παραγωγή κατά 28%. Η συνολική έκταση καλλιέργειας κόκας στη Νότια Αμερική μειώθηκε κατά 8%, φτάνοντας τα 167.000 εκτάρια το 2008. Παρόλα αυτά, οι περιοχές της παράνομης καλλιέργειας αυξήθηκαν στο Περού και στη Βολιβία. Στη Βολιβία η συνολική έκταση καλλιέργειας παράνομων θάμνων κόκας διπλασιάστηκε την περίοδο 2000-2008. Στο Περού η έκταση παράνομης καλλιέργειας κόκας αυξήθηκε από το 1999 κατά 45%.

Οι κατασχέσεις κοκαΐνης αυξήθηκαν, συγκρινόμενες με το 2007, και στις τρεις βασικές χώρες που παράγουν φύλλα κόκας (Βολιβία: 45%, φτάνοντας τους 21,6 τόνους, στο Περού διπλασιάστηκαν, φτάνοντας τους 16,8 τόνους, στην Κολομβία: 57%, φτάνοντας τους 198,4 τόνους) καθώς και

στην Αργεντινή, τη Βραζιλία και το Εκουαδόρ. Οι κατασχέσεις παρέμειναν σταθερές ή μειώθηκαν στη Χιλή, την Παραγουάη και τη Βενεζουέλα.

Παρόλο που κάποιες κυβερνήσεις ενίσχυσαν τα εθνικά μέτρα για να ελέγξουν την εφεδρίνη και την ψευδοεφεδρίνη, συνεχίστηκε η αυξανόμενη τάση εκτροπής των πρόδρομων ουσιών για την κατασκευή διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης (ATS), καθώς και η λαθραία εισαγωγή εφεδρίνης στο Μεξικό. Επιπλέον, η παράνομη κατασκευή συνθετικών ναρκωτικών έκανε την εμφάνισή της στην περιοχή.

Το 2008 οι κατασχέσεις φυτικής κάνναβης αυξήθηκαν στη Βολιβία (κατασχέθηκαν 1.113 τόνοι, 2,5 φορές μεγαλύτερη ποσότητα σε σχέση με το 2007), στη Χιλή, το Εκουαδόρ, την Παραγουάη και το Περού. Οι κατασχέσεις μειώθηκαν στη Βραζιλία και τη Βενεζουέλα.

Ως αποτέλεσμα της διακίνησης ναρκωτικών η χρήση παράνομων ουσιών σημειώνει αύξηση σε κάποιες χώρες, ενώ αυξήθηκαν σημαντικά και τα αιτήματα για θεραπεία τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με το Γραφείο του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC), σχεδόν ένα εκατομμύριο άνθρωποι δέχονται υπηρεσίες θεραπείας σε ετήσια βάση για τη χρήση παράνομων ουσιών. Παρόλο που στην περιοχή έχει ευρέως αναγνωριστεί η ανάγκη για μια ισορροπημένη προσέγγιση, ώστε να μειωθεί η προσφορά παράνομων ουσιών και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που συνδέονται με αυτές, οι δραστηριότητες μείωσης της ζήτησης, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της πρόληψης και της θεραπείας-ένταξης των χρηστών στην κοινωνία, παραμένουν περιορισμένες σε ορισμένες χώρες.

Ασία

Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία

Μετά από αλματώδεις προόδους στο παρελθόν, οι χώρες στην περιοχή αντιμετώπισαν προβλήματα στην προσπάθειά τους να μειώσουν την παράνομη καλλιέργεια οπίου το 2008, η οποία σημείωσε αύξηση της τάξης του 3,3% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Η διακίνηση της μεθαμφεταμίνης και η παράνομη παρασκευή «έκσταση» (MDMA) επίσης παρουσίασαν αύξηση. Για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια αναφέρθηκε παράνομη παρασκευή γ-υδροξυβουτυράτης (GHB).

Στην Κίνα κατασχέθηκαν νέοι τύποι προϊόντων που περιέχουν μίγμα συνθετικών ουσιών, όπως δισκία που περιείχαν μεθακαλόνη και εφεδρίνη, τα οποία κατασχέθηκαν στην Εσωτερική Μογγολία. Στην περιοχή Γκουανξί κατασχέθηκαν εμφιαλωμένα μίγματα GHB, MDMA και κεταμίνης σε μπουκάλια με την ετικέτα «παραδοσιακό φάρμακο για το βήχα».

Οι έμποροι ναρκωτικών όλο και περισσότερο χρησιμοποιούν τους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να στρατολογήσουν γυναίκες από τη Νοτιοανατολική Ασία για να δουλέψουν ως διακινητές. Οι στόχοι τους είναι συνήθως ανύπαντρες γυναίκες μεταξύ 20 και 30 ετών με λευκό ποινικό μητρώο που είναι άνεργες ή δουλεύουν ως υπάλληλοι στις πωλήσεις ή στον τομέα παροχής υπηρεσιών.

Η παράνομη παρασκευή, διακίνηση και χρήση κεταμίνης, μιας ουσίας που δεν υπόκειται σε διεθνή έλεγχο, εξελίσσεται σε μείζον πρόβλημα για πολλές χώρες. Στην Κίνα 44 εργαστήρια παρασκευής της ουσίας καταστράφηκαν το 2007.

Το 2008 οι περισσότερες χώρες της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας συνέχισαν να αναφέρουν κατασχέσεις μεθαμφεταμίνης. Το 2008 στην Κίνα κατασχέθηκαν 6,2 τόνοι και στις Φιλιππίνες 855 κιλά μεθαμφεταμίνης (369 κιλά το 2007), ενώ στην Ταϊλάνδη κατασχέθηκαν 22 εκατομμύρια δισκία μεθαμφεταμίνης το 2008, σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2007 κατά τη διάρκεια του οποίου κατασχέθηκαν 14 εκατομμύρια δισκία.

Οι κατασχέσεις φυτών κάνναβης αυξήθηκαν σημαντικά στις Φιλιππίνες (από 2,5 εκατομμύρια το 2007 σε 4 εκατομμύρια το 2008), όπως και της κάνναβης (από 1,2 τόνους το 2007 σε 3,7 τόνους το 2008). Η Ιαπωνία, η Μογγολία και η Δημοκρατία της Κορέας ανέφεραν τις μεγαλύτερες κατασχέσεις ποσοτήτων κάνναβης τα τελευταία χρόνια.

Νότια Ασία

Οι κατασχέσεις διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης δείχνουν ότι η διακίνηση αυτών των ουσιών ίσως να σημειώνει αύξηση στη Νότια Ασία. Επίσης, η περιοχή έχει γίνει τόπος παρασκευής τους. Αρκε-τά παράνομα εργαστήρια μεθαμφεταμίνης έχουν ανακαλυφθεί στην Ινδία τα τελευταία χρόνια. Η Ινδία έχει αναδειχθεί σε μία από τις βασικές πηγές ναρκωτικών που πωλούνται διαμέσου παράνο-μων φαρμακείων στο Διαδίκτυο, όπου οι παραγγελίες που έρχονται από το εξωτερικό αποστέλλο-νται στους αγοραστές μέσω υπηρεσιών ταχυμεταφοράς (κούριερ) ή ταχυδρομείου, ένας τρόπος παράνομης διακίνησης ναρκωτικών στο εξωτερικό που έχει γίνει πολύ διαδεδομένος.

Η παράνομη διακίνηση της κάνναβης παραμένει εκτεταμένη σε όλη την περιοχή. Το 2008 οι ινδικές αρχές κατάσχεσαν 103 τόνους φυτικής κάνναβης και 4,1 τόνους ρητίνης της κάνναβης. Στο Μπαγκλαντές κατασχέθηκαν 2,3 τόνοι φυτικής κάνναβης. Στο Νεπάλ κατασχέθηκαν περισ-σότεροι από 7 τόνοι και στη Σρι Λάνκα περισσότεροι από 37 τόνοι.

Η διαδεδομένη χρήση φαρμακευτικών παρασκευασμάτων που περιέχουν ναρκωτικές ουσίες, όπως π.χ. κωδεΐνη, παραμένει πρόβλημα στο Μπαγκλαντές.

Υπάρχουν υποψίες ότι η ηρωίνη χαμηλής ποιότητας ("brown sugar") στο παράνομο εμπόριο της Ινδίας προέρχεται από νόμιμες καλλιέργειες. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με τις ινδικές αρχές, αυξα-νόμενη ποσότητα ηρωίνης που κατασχέθηκε στη χώρα προήλθε από το Αφγανιστάν, γεγονός που αποδεικνύει ότι η Ινδία χρησιμοποιείται ως διαμετακομιστική περιοχή.

Το παράνομο εμπόριο ηρωίνης στις Μαλδίβες συνεχίζει να αποτελεί πρόβλημα και έχει συντε-λέσει στην αύξηση των περιστατικών χρήσης ουσιών. Τα φαρμακευτικά σκευάσματα που περιέ-χουν βενζοδιαζεπίνες είναι μεταξύ των πιο διαδεδομένων στο Μπουτάν.

Δυτική Ασία

Μετά την κορύφωση που σημειώθηκε το 2007, η παράνομη καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας και η παράνομη παραγωγή οπίου μειώθηκαν το 2008 και το 2009. Ο αριθμός των επαρχιών του Αφγα-νιστάν όπου δεν καλλιεργείται οπιούχος παπαρούνα έχει αυξηθεί όπως και ο συνολικός αριθμός των κατασχέσεων του φυτού. Στην Έκθεση σημειώνεται ότι είναι ευκαιρία για την κυβέρνηση του Αφγα-νιστάν και τη διεθνή κοινότητα να δώσουν υψηλή προτεραιότητα στο να βελτιώσουν τη διακυβέρ-νηση, να ενισχύσουν την οικονομική ανάπτυξη και να υποστηρίξουν τους αγρότες που καλλιεργούν

όπιο, ώστε να βρουν εναλλακτικούς, νόμιμους τρόπους βιοπορισμού. Παρόλα αυτά, το Αφγανιστάν παραμένει μακράν ο μεγαλύτερος παράνομος παραγωγός ηρωίνης και άλλων οπιούχων και εξελίσσεται σε βασικό παραγωγό κάνναβης.

Η μεγάλη έκταση του προβλήματος των ναρκωτικών αποτελεί σοβαρή απειλή για την πολιτική, οικονομική και κοινωνική σταθερότητα στη Δυτική Ασία και σε άλλες περιοχές. Επειδή τα οπιούχα διακινούνται παράνομα κυρίως μέσω του Ιράν (Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν), του Πακιστάν και των χωρών της Κεντρικής Ασίας, αυτές οι χώρες επηρεάζονται από σωρεία προβλημάτων, όπως το οργανωμένο έγκλημα, η διαφθορά και η μεγάλη ζήτηση οπιούχων. Ως αποτέλεσμα, στο Ιράν παρατηρούνται τα μεγαλύτερα ποσοστά χρήσης οπιούχων παγκοσμίως.

Η αστάθεια και οι πολιτικές συγκρούσεις καθώς και οι ανεπαρκείς έλεγχοι στα σύνορα συντελούν στην εξάπλωση της παράνομης καλλιέργειας και του παράνομου εμπορίου της κάνναβης, όπως συμβαίνει για παράδειγμα στην περιοχή του Ιράκ και στην κοιλάδα Μπεκά του Λιβάνου.

Η Μέση Ανατολή έχει αναδειχθεί σε νέα αγορά ναρκωτικών όπως η κοκαΐνη, η χρήση της οποίας δεν ήταν εκτεταμένη στο παρελθόν. Ως αποτέλεσμα, στην Ιορδανία παρατηρούνται νέες τάσεις παράνομου εμπορίου. Για παράδειγμα, κατασχέθηκαν στη χώρα 25,4 κιλά κοκαΐνης από τη Νότια Αμερική κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2009.

Η παράνομη διακίνηση και χρήση διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης σημειώνει αύξηση στη Δυτική Ασία, ειδικά στην ανατολική Μεσόγειο και στην Αραβική Χερσόνησο. Το 2007 περίπου 30% των κατασχέσεων αυτών των ουσιών σε παγκόσμιο επίπεδο έγιναν στη συγκεκριμένη περιοχή, με τις πιο σημαντικές να σημειώνονται στη Σαουδική Αραβία (27%). Το μερίδιο της Δυτικής Ασίας στις παγκόσμιες κατασχέσεις συνθετικών ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων των Cartagon, αμφεταμινών και MDMA («έκσταση»), αυξήθηκε από 1% σε 25% τα τελευταία χρόνια. Το Cartagon, που συχνά περιέχει αμφεταμίνη, φαίνεται να έχει γίνει η κύρια ουσία προτίμησης στην Αραβική Χερσόνησο. Το 2008 στη Μέση Ανατολή σημειώθηκε το 73% των παγκόσμιων κατασχέσεων.

Ευρώπη

Η χρήση συγκεκριμένων ουσιών παραμένει σταθερή ή εμφανίζει μείωση σε αρκετές χώρες. Μείωση στη χρήση κάνναβης και κοκαΐνης παρατηρήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ισπανία. Η χρήση κοκαΐνης είναι σταθερή ή εμφανίζει μείωση στην Αυστρία, τη Γερμανία και την Ελβετία, ενώ αυξάνεται στη Γαλλία και την Ιρλανδία. Παρομοίως, η χρήση αμφεταμινών και «έκσταση» (MDMA) σταθεροποιείται ή μειώνεται στην Ευρώπη. Στη Δανία, την Ισπανία και σε περιορισμένο βαθμό στο Ηνωμένο Βασίλειο οι χρήστες ναρκωτικών αντικαθιστούν τις ουσίες που χρησιμοποιούν με την κοκαΐνη.

Η Ευρώπη παραμένει η μεγαλύτερη αγορά ρητίνης της κάνναβης. Στην Ισπανία σημειώνονται οι μεγαλύτερες κατασχέσεις ρητίνης της κάνναβης παγκοσμίως. Η Ευρώπη είναι η μοναδική περιοχή στην οποία γίνεται λαθραία εισαγωγή του φυτού της κάνναβης από άλλες περιοχές, όπως η Αφρική και η Ασία, αλλά η κάνναβη καλλιεργείται παράνομα και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Η Αλβανία, η Βουλγαρία και η Σερβία συγκαταλέγονται μεταξύ των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης όπου

λαμβάνει χώρα παράνομη καλλιέργεια κάνναβης. Στη Γερμανία η παράνομη καλλιέργεια τόσο σε εσωτερικούς χώρους όσο και στο ύπαιθρο έχει αυξηθεί, ενώ στην Ελβετία σημειώθηκε μείωση της συνολικά καλλιεργούμενης έκτασης. Προσπάθειες στο επίπεδο επιβολής του νόμου στην Ολλανδία είχαν αποτέλεσμα τη μείωση της ποιότητας και την αύξηση των τιμών της κάνναβης.

Στην Ευρώπη εξακολουθούν να γίνονται σχεδόν όλες οι εκτός Αμερικής κατασχέσεις κοκαΐνης. Ο αριθμός των κατασχέσεων μειώθηκε σημαντικά στη Δυτική Ευρώπη, ενώ τα προηγούμενα χρόνια το παράνομο εμπόριο ουσιών μέσω της Ανατολικής Ευρώπης είχε αυξηθεί σημαντικά, με τη μεγαλύτερη κατάσχεση να φτάνει τα 381 κιλά, στη Σλοβενία. Επίσης, 164 κιλά υγρής κοκαΐνης κατασχέθηκαν στη Σλοβακία, όπου ο νέος τρόπος διακίνησης είναι να διαλύουν την κοκαΐνη, ώστε να δημιουργείται ένα υδαρές υγρό που εμφιαλώνεται και δηλώνεται ως «κόκκινο κρασί».

Η παράνομη αγορά οπιούχων στην Ανατολική Ευρώπη έχει εξαπλωθεί, ειδικά στην Αλβανία, τη Λευκορωσία, την Κροατία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, τη Ρωσική Ομοσπονδία, αλλά και στις χώρες της Βαλκανικής οδού. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ακολουθούμενο από την Ιταλία και τη Γερμανία, σημειώνονται οι περισσότερες κατασχέσεις ηρωίνης στην Ευρώπη, προερχόμενες κυρίως από την Ολλανδία, την Τουρκία, το Βέλγιο και το Πακιστάν. Το 2008 οι κατασχέσεις ηρωίνης αποτελούσαν το 92% των συνολικών κατασχέσεων οπιούχων στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη. Η ουσία διακινείται παράνομα κυρίως με ιδιωτικά αυτοκίνητα και τρένα, αλλά παρατηρείται και αύξηση των περιπτώσεων που μεταφέρεται με αεροπλάνο από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη προς τη Δυτική Ευρώπη.

Ωκεανία

Η ζήτηση για MDMA («έκσταση») στην Αυστραλία έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Οι κατασχέσεις στα σύνορα της χώρας αποτελούν το 36% των παγκόσμιων κατασχέσεων για το 2008. Αν και ο Καναδάς παρέμεινε σημαντική πηγή προέλευσης, είναι φανερό ότι οι διακινητές χρησιμοποιούν νέες πηγές. Ο Μαυρίκιος, για παράδειγμα, αναδεικνύεται τελευταία σε σημείο εκκίνησης φορτίων.

Η παράνομη εισαγωγή στη Νέα Ζηλανδία φαρμακευτικών σκευασμάτων που περιέχουν ψευδοεφεδρίνη αυξάνεται. Το 2008 ο αριθμός των δισκίων ψευδοεφεδρίνης που κατασχέθηκε ήταν 13 φορές υψηλότερος από ό,τι το 2002. Από ό,τι φαίνεται, οι περισσότερες αποστολές φορτίων οργανώνονται από εγκληματικές ομάδες της Ασίας με έδρα τη Νέα Ζηλανδία, οι οποίες χρησιμοποιούν ασιάτες φοιτητές και επισκέπτες ως «αποδέκτες». Η Κίνα αναδεικνύεται σε μείζονα πηγή των δισκίων ψευδοεφεδρίνης που κατάσχονται στη χώρα, ενώ τα Φίτζι, η Παπούα Νέα Γουινέα και η Τόνγκα είναι μεταξύ των χωρών στην περιοχή που χρησιμοποιούνται ως διαμετακομιστικά κέντρα.

Παρά τη στενότερη συνεργασία στην περιοχή για τον έλεγχο των ναρκωτικών, τα χαμηλά ποσοστά προσχώρησης των κρατών της Ωκεανίας στις διεθνείς συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών και η γεωγραφική εγγύτητα της περιοχής με την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών στη Νοτιοανατολική Ασία, την καθιστούν περισσότερο ευάλωτη στη διακίνηση ναρκωτικών. Η Επιτροπή προτρέπει μια ακόμη φορά τις κυβερνήσεις της περιοχής να προσχωρήσουν στις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ: ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΧΡΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΒΙΕΝΝΗ, 24 Φεβρουαρίου (Υπηρεσία Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών). Η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων προκαλεί μεγάλη ανησυχία, σύμφωνα με την Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών. Στην Έκθεση αναφέρεται ότι είναι περισσότεροι οι άνθρωποι που κάνουν κατάχρηση τέτοιων φαρμακευτικών ουσιών από όσους συνολικά παίρνουν ηρωίνη, κοκαΐνη και MDMA («έκσταση») σε ορισμένες χώρες. Θάνατοι διάσπμων προσωπικοτήτων που ήρθαν στο προσκήνιο έριξαν φως στους κινδύνους της κατάχρησης συνταγογραφούμενων φαρμάκων το 2009. Η κατάχρηση τέτοιων φαρμακευτικών ουσιών εξαπλώνεται σε όλο τον κόσμο τα τελευταία χρόνια και η Επιτροπή κάνει έκκληση για περισσότερη επαγρύπνηση όσον αφορά αυτό το «κρυμμένο» πρόβλημα.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων αποτελεί σήμερα το δεύτερο, μετά τη χρήση κάνναβης, πιο σημαντικό ζήτημα χρήσης ουσιών, με 6,2 εκατομμύρια ανθρώπους να κάνουν κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων το 2008. Αυτοί είναι περισσότεροι σε σχέση με το συνολικό αριθμό των ανθρώπων στη χώρα που έκαναν χρήση κοκαΐνης, ηρωίνης, παραισθησιογόνων, MDMA («έκσταση») και εισπνεόμενων το ίδιο έτος. Εκτιμήσεις στη Γερμανία δείχνουν ότι 1,4 με 1,9 εκατομμύρια άνθρωποι είναι εθισμένοι σε φαρμακευτικά σκευάσματα. Στις περισσότερες μεγάλες πόλεις του Καναδά η πλειονότητα των εξαρτημένων από οπιοειδή κάνουν κατάχρηση συνταγογραφούμενων οπιοειδών, όπως υδρομορφόνη, μορφίνη και οξυκωδόνη.

Η Επιτροπή προειδοποιεί ότι η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων θέτει σε ιδιαίτερο κίνδυνο τα παιδιά και τους νέους, και η Έκθεση εστιάζεται στην κατάχρηση οπιοειδών που πωλούνται με τις ετικέτες Oxycontin και Vicodin και έχουν προκαλέσει πολλούς θανάτους νέων ανθρώπων στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ωστόσο, στην Έκθεση φαίνεται επίσης ότι η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων από τους νέους δεν περιορίζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 2008 η μεθαδόνη θεωρήθηκε υπεύθυνη για περίπου το 30% των θανάτων που συνδέονταν με τα ναρκωτικά στον πληθυσμό ηλικίας 16-24 του Ηνωμένου Βασιλείου. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Ιταλία, Λιθουανία και Πολωνία) ποσοστό μεταξύ 10% και 18% των μαθητών κάνει χρήση κατασταλτικών και ηρεμιστικών χωρίς ιατρική συνταγή.

Η κοινή γνώμη τείνει να θεωρεί ότι η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμακευτικών ουσιών αφορά τη μη ορθή χρήση φαρμάκων για την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας, όπως η αϋπνία ή ο πόνος. Ωστόσο, αυτά τα περιστατικά είναι συνήθως το αποτέλεσμα εξάρτησης, που μπορεί να είναι θανάσιμη όσο η εξάρτηση από την ηρωίνη και την κοκαΐνη.

Τα φάρμακα που περιέχουν ελεγχόμενες ουσίες χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατα των παράνομων ψυχοτρόπων ουσιών, επειδή έχουν παρόμοιες επιδράσεις και είναι ευρέως διαθέσιμα. Εκτρέπονται από φαρμακεία και άλλους λιανοπωλητές, διατίθενται σε μεγάλες ποσότητες από τους γιατρούς ή μέσω πλαστών ιατρικών συνταγών, μπορεί να κλαπούν από νοσοκομεία ή ιατρεία, συνταγογραφούνται ή δίνονται από ανήθικους επαγγελματίες του ιατρικού

χώρου και, όλο και περισσότερο, διατίθενται παγκοσμίως από τα παράνομα φαρμακεία του Διαδικτύου, τα οποία πωλούν σε όλο τον κόσμο φάρμακα που είτε έχουν διοχετευτεί παράνομα είτε είναι απομιμήσεις και περιέχουν ελεγχόμενες ουσίες. Όπως επισημαίνεται στην Έκθεση της Επιτροπής, τα τελευταία χρόνια οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος, ανταποκρινόμενες στην αύξηση της παράνομης ζήτησης, προμηθεύονται πλέον και συνταγογραφούμενα φάρμακα που έχουν διοχετευτεί στην παράνομη αγορά.

Αν και οι περισσότερες χώρες δεν συλλέγουν ακόμα συστηματικά στοιχεία για τα συνταγογραφούμενα φάρμακα, οι πολύχρονες προσπάθειες της Επιτροπής να ευαισθητοποιήσει τις χώρες για το πρόβλημα φαίνεται ότι μάλλον έχουν αποδώσει, σύμφωνα με την Έκθεση για το 2009. Πολλές χώρες έχουν ήδη καταλάβει ότι η κατάχρηση αυτών των φαρμακευτικών ουσιών αποτελεί μεγάλη απειλή.

Η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως, προκειμένου να σταματήσει η περαιτέρω εξάπλωσή τους και να αποτραπούν οι θάνατοι, διασημοτήτων και μη. Στην ετήσια Έκθεσή της η Επιτροπή συστήνει στις κυβερνήσεις είτε να απαγορεύσουν είτε να ελέγξουν στενά τις πωλήσεις των διεθνώς ελεγχόμενων ουσιών από φαρμακεία στο Διαδίκτυο και τηλεφωνικά κέντρα, προκειμένου να κλείσουν τα κανάλια παράνομης διοχέτευσης. Η Επιτροπή επίσης προτρέπει τις χώρες όπου η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα να δημιουργήσουν εξειδικευμένες θεραπευτικές επιλογές για τους χρήστες συνταγογραφούμενων φαρμάκων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΝΑΡΚΩΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΕΝΝΗ, 24 Φεβρουαρίου (Υπηρεσία Πληροφόρησης Ηνωμένων Εθνών). Η Διεθνής Επιτροπή για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών προειδοποιεί ότι αυξάνεται η χρήση των λεγόμενων «ναρκωτικών βιασμού» από εγκληματίες, για να παρασύρουν τα θύματά τους. Η παράνομη χρήση των «ναρκωτικών βιασμού» αυξάνεται παρά τις προσπάθειες περιορισμού της. Η Επιτροπή σημαίνει συναγερμό σχετικά με νέες ψυχοτρόπες ουσίες, οι οποίες είναι πιο εύκολα προσβάσιμες και υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρούς διεθνείς ελέγχους.

Αν και σχετικά πρόσφατο, το φαινόμενο των «ναρκωτικών βιασμού» εξελίσσεται γοργά, καθώς οι δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων επιχειρούν να παρακάμψουν τους αυστηρούς ελέγχους των ναρκωτικών, χρησιμοποιώντας ουσίες που δεν υπόκεινται στις διεθνείς συμβάσεις για τα ναρκωτικά. Οι βενζοδιαζεπίνες, που υπόκεινται σε έλεγχο βάσει της Σύμβασης του 1971, χρησιμοποιούνται συχνά από εγκληματίες οι οποίοι θέλουν να κάμψουν την αντίσταση των θυμάτων τους, για να τα εκμεταλλευτούν οικονομικά ή σεξουαλικά, χωρίς τη συναίνεσή τους. Η φλουνιτραζεπάμη, βενζοδιαζεπίνη που πωλείται με την εμπορική ονομασία Rohypnol, χρησιμοποιούταν στο παρελθόν για σεξουαλικές επιθέσεις τόσο συχνά που ονομάστηκε «χάπι βιασμού». Ωστόσο, η υιοθέτηση αυστηρότερων μέτρων ελέγχου από τις κυβερνήσεις, σε στενή συνεργασία με τη βιομηχανία φαρμάκων, αποδείχθηκε αποτελεσματική: σήμερα αναφέρεται σπάνια η χρήση Rohypnol για σεξουαλικές επιθέσεις.

Συγχρόνως, οι εγκληματίες στρέφονται τώρα σε άλλες ουσίες, κυρίως στη γ-υδροξυβουτυράτη (GHB), ψυχοτρόπο ουσία που μέχρι πρόσφατα δεν υπέκειτο σε διεθνή έλεγχο, καθώς και σε ουσίες που δεν συμπεριλαμβάνονται στις διεθνείς συμβάσεις για τα ναρκωτικά, όπως η κεταμίνη και η γ-βουτυρολακτόνη (GBL). Καθώς σε πολλές χώρες οι περισσότερες από αυτές τις ουσίες είναι εύκολα προσβάσιμες, πέφτουν συχνά στα χέρια εγκληματιών.

Το ανησυχητικό είναι ο αδιάστακτος τρόπος χρήσης των ουσιών αυτών σε ανυποψίαστα θύματα: οι ουσίες, που συνήθως αναμιγνύονται με τρόφιμα ή ποτά, χορηγούνται σε δόσεις αισθητά μεγαλύτερες από αυτές που χρησιμοποιούνται για θεραπευτικούς σκοπούς, πρακτική που ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την υγεία του θύματος. Οι σεξουαλικές επιθέσεις συμβαίνουν σε δημόσιους χώρους, όπως μπάρ, εστιατόρια, νυχτερινά κέντρα αλλά και σε ιδιωτικό περιβάλλον.

Μπροστά στη σοβαρή αυτή απειλή, η διεθνής κοινότητα ενώνει τις δυνάμεις της και αναλαμβάνει τη δέσμευση να αντιμετωπίσει το πρόβλημα. Το Μάρτιο του 2009 η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά (CND) προέτρεψε όλες τις χώρες του κόσμου να καταπολεμήσουν τη χρήση φαρμακευτικών προϊόντων για σεξουαλικές επιθέσεις και να διευρύνουν την ενημέρωση του κοινού γύρω από αυτό το σοβαρό πρόβλημα (απόφαση 52/8). Η Επιτροπή κάλεσε τη βιομηχανία φαρμάκων να δημιουργήσει φόρμουλες με χαρακτηριστικά ασφαλείας, όπως χρωστικές ή αρώματα, ώστε να είναι σε θέση τα υποψήφια θύματα να αντιληφθούν την προσθήκη ξένης ουσίας στο ποτό τους, χωρίς να επηρεάζεται η βιοδιαθεσιμότητα των ενεργών συστατικών

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Ετήσια Έκθεση

Δελτίο Τύπου Νο.5

στα σκευάσματα που κυκλοφορούν νομίμως.

Στην Έκθεσή της η Επιτροπή καλεί όλες τις κυβερνήσεις να εφαρμόσουν την απόφαση 52/8 της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά το συντομότερο δυνατόν και να επαγρυπνούν σχετικά με την ανησυχητική αύξηση της χρήσης «ναρκωτικών βιασμού». Η Έκθεση υπογραμμίζει επίσης ότι είναι σημαντική η συνεργασία με τη βιομηχανία φαρμάκων και απευθύνει έκκληση στις χώρες για υποστήριξη.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΝΕΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ, ΝΕΕΣ ΟΔΟΥΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

ΒΙΕΝΝΗ, 24 Φεβρουαρίου (Υπηρεσία Πληροφόρησης Ηνωμένων Εθνών). Πολύ ισχυρά και οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν νέους τρόπους, νέες οδούς διακίνησης και νέες ουσίες, προκειμένου να συνεχίσουν την παρασκευή ναρκωτικών, αναφέρει η Επιτροπή στην Έκθεσή της, που ανακοινώθηκε σήμερα. Αντιμέτωποι με αυστηρότερους ελέγχους των χημικών ουσιών, οι διακινητές εφευρίσκουν νέους τρόπους, προκειμένου να «τροφοδοτήσουν» τις παράνομες δραστηριότητές τους και εξακολουθούν να βρίσκουν τις χημικές ουσίες που τους είναι απαραίτητες μέσω νόμιμων εμπορικών καναλιών.

Η ζήτηση για πρόδρομες ουσίες της μεθαμφεταμίνης είχε σοβαρές επιπτώσεις σε όλη την αμερικανική ήπειρο, όπου κάποιες κυβερνήσεις καταβάλλουν μείζονες προσπάθειες, προκειμένου να ελευθερώσουν τις χώρες τους από τον έλεγχο ισχυρών εγκληματικών οργανώσεων. Όπως δείχνει η Έκθεση, η ισχύς αυτών των δικτύων συνδέεται με τον τεράστιο πλούτο που έχει επισωρεύσει η παράνομη παραγωγή ναρκωτικών, και ιδιαίτερα μεθαμφεταμίνης.

Στο παρελθόν η παράνομη παραγωγή μεθαμφεταμίνης βασίστηκε σχεδόν αποκλειστικά στην εφεδρίνη και την ψευδοεφεδρίνη. Σύμφωνα με την Έκθεση, η εφαρμογή ολοκληρωτικής απαγόρευσης αυτών των ουσιών από την κυβέρνηση του Μεξικού ανάγκασε τους διακινητές στη χώρα να αλλάξουν τεχνικές παραγωγής. Στη θέση της εφεδρίνης και της ψευδοεφεδρίνης, οι εγκληματίες χρησιμοποιούν τώρα πιο συχνά μια διαφορετική τεχνική με φαινυλακτικό οξύ. Μετά την εφαρμογή της απαγόρευσης, αυξήθηκαν σημαντικά οι αναφορές για ανίχνευση φαινυλακτικού οξέος σε παράνομα εργαστήρια, και οι αρχές έχουν κατάσχει πάνω από 18 τόνους της ουσίας. Με δεδομένη την ανησυχητική αυτή τάση, η Επιτροπή συστήνει στις κυβερνήσεις να θέσουν σε εφαρμογή ισχυρότερους ελέγχους για συναλλαγές που αφορούν το φαινυλακτικό οξύ.

Οι διακινητές έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους από την προμήθεια εφεδρίνης και ψευδοεφεδρίνης ως πρώτων υλών, στην παράνομη διακίνηση φαρμακευτικών σκευασμάτων, συνήθως με μορφή δισκίου ή κάψουλας. Το 2009 διακόπηκαν προσωρινά, σταμάτησαν ή κατασχέθηκαν σε όλο τον κόσμο συναλλαγές με κύριο προορισμό το Μεξικό, οι οποίες αφορούσαν 10 τόνους εφεδρίνης και ψευδοεφεδρίνης σε πρώτη ύλη και 32 εκατομμύρια δισκία των ίδιων ουσιών. Περισσότερο από το 70% των φορτίων που σταμάτησαν ή κατέσχεσαν οι αρχές αφορούσαν φαρμακευτικά σκευάσματα, κάποια από τα οποία σαφώς δεν προορίζονταν για πώληση μέσω νόμιμων καναλιών. Τα σκευάσματα αυτά προέρχονται από χώρες, όπως η Ινδία και το Μπανγκλαντές, οι οποίες ορισμένες φορές βρίσκονται σε άλλη ήπειρο από αυτήν όπου στήνονται τα παράνομα εργαστήρια.

Ωστόσο, η παραγωγή διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης (ATS) εξαπλώνεται σε πολλές περιοχές. Για παράδειγμα, τον Ιούλιο του 2009 οι αρχές της Γουινέας ανακοίνωσαν σειρά από κατα-

σχέσεις χημικών ουσιών και εξοπλισμού σε διάφορες περιοχές της πρωτεύουσας Κονακρί, επιβεβαιώνοντας τους φόβους για παράνομη παραγωγή διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης (ATS) στην Αφρική. Εν προκειμένω, η Έκθεση αναφέρει επίσης ότι σταμάτησαν μεγάλα φορτία ψευδοεφεδρίνης με προορισμό την Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία, την Αιθιοπία και την Κένυα.

Η Επιτροπή βοηθά τις κυβερνήσεις να ανταλλάσουν με πιο αποτελεσματικό τρόπο στοιχεία σχετικά με το εμπόριο, την παράνομη εκτροπή και τις κατασχέσεις. Σε συνδυασμό με το επιγραμμικό (online) σύστημα της Επιτροπής για τη γνωστοποίηση των εξαγωγών πριν αυτές πραγματοποιηθούν, οι διεθνείς πρωτοβουλίες συνεργασίας και οι διεθνείς επιχειρήσεις έχουν οδηγήσει σε πιο αποτελεσματική παρακολούθηση των ύποπτων συναλλαγών και στον εντοπισμό τάσεων και δικτύων διακίνησης. Η βελτιωμένη ανταλλαγή πληροφοριών που συλλέγονται από μυστικές υπηρεσίες έχει βοηθήσει σημαντικά την προσπάθεια να «χτυπηθεί» η παράνομη εκτροπή χημικών ουσιών. Το 2008 είκοσι χώρες προέβησαν στην κατάσχεση περισσότερων από 200.000 λίτρων οξικού ανυδρίτη συνολικά, τη δεύτερη μεγαλύτερη ποσότητα που έχει αναφερθεί ποτέ. Στο Αφγανιστάν η τιμή του οξικού ανυδρίτη, της βασικής πρόδρομης χημικής ουσίας της ηρωίνης, στη μαύρη αγορά έχει πέσει.

Η κυβέρνηση του Αφγανιστάν καταβάλλει προσπάθειες, απαγορεύοντας, για παράδειγμα, την εισαγωγή οξικού ανυδρίτη και ενισχύοντας τις δυνατότητες επιβολής του νόμου σε ό,τι αφορά την απαγόρευση των χημικών ουσιών. Ωστόσο, οι πρόδρομες ουσίες της ηρωίνης εξακολουθούν να εκτρέπονται από τα εγχώρια κανάλια διακίνησης, και οι διακινητές βάζουν στο στόχαστρο νέες χώρες σχεδόν σε κάθε περιοχή του κόσμου. Η Έκθεση της Επιτροπής αναφέρει μεγάλης κλίμακας εκτροπή οξικού ανυδρίτη εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για παράδειγμα στη Σλοβενία και στην Ουγγαρία, και προειδοποιεί για εκτροπή της ουσίας από εγχώρια κανάλια σε χώρες όπως η Ιαπωνία και η Δημοκρατία της Κορέας. Το διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου του 2008 και Αυγούστου του 2009 η Επιτροπή και οι εξαγωγουσες χώρες σταμάτησαν ύποπτα φορτία περισσότερων από 95 τόνων οξικού ανυδρίτη με προορισμό το Ιράκ. Όπως συμβαίνει και με άλλες χημικές ουσίες, η Αφρική αναδεικνύεται ως αδύναμος κρίκος στην υπόθεση της εκτροπής. Το 2009 η διακίνηση δύο φορτίων σχεδόν 20 τόνων οξικού ανυδρίτη το καθένα με προορισμό το Τζιμπουτί σταμάτησε, όταν οι αρχές διαπίστωσαν ότι οι άδειες εισαγωγής ήταν πλαστές.

ΜΕΙΖΟΝ ΟΡΟΣΗΜΟ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

ΒΙΕΝΝΗ, 24 Φεβρουαρίου (Υπηρεσία Πληροφόρησης Ηνωμένων Εθνών). Το έτος 2009 συμπληρώθηκαν 100 χρόνια πολύπλευρης προσπάθειας για τον έλεγχο των ναρκωτικών, η οποία εγκαινιάστηκε, όταν η Διεθνής Επιτροπή για το Όπιο συνήλθε στη Σαγκάη της Κίνας το Φεβρουάριο του 1909. Την εποχή εκείνη τα ναρκωτικά δεν υπέκειντο σε έλεγχο, η χρήση τους ήταν ευρύτατη και η πόλη της Σαγκάης αποτελούσε το κύριο σημείο εισόδου οπίου στην Κίνα.

Μετά το 1909 ο διεθνής έλεγχος των ναρκωτικών εξελίχθηκε σημαντικά. Το κλείσιμο μιας σειράς πολυμερών συμφωνιών για τον έλεγχο των ναρκωτικών οδήγησε στην υιοθέτηση τριών διεθνών συμβάσεων, οι οποίες και αποτελούν το τρέχον πλαίσιο δράσης για το διεθνή έλεγχο των ναρκωτικών στις μέρες μας. Αυτές οι συμβάσεις εξακολουθούν να υποστηρίζονται θερμά από τη διεθνή κοινότητα: περισσότερο από το 90% των κρατών του κόσμου, που αντιπροσωπεύουν το 99% του παγκόσμιου πληθυσμού, έχουν προσχωρήσει στις συμβάσεις και δεσμεύονται από αυτές.

Ως φόρο τιμής στα επιτεύγματα του διεθνούς ελέγχου των ναρκωτικών, η Διεθνής Επιτροπή για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών αφιέρωσε ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσής της στον επετειακό εορτασμό για τη σύγκληση της Διεθνούς Επιτροπής για το Όπιο, ο οποίος πραγματοποιήθηκε στις 26 και 27 Φεβρουαρίου 2009 στη Σαγκάη της Κίνας.

Κατά τη διάρκεια αυτής της εκδήλωσης-ορόσημο, ο καθηγητής Hamid Ghodse, πρόεδρος τότε της Επιτροπής, ανακάλεσε το πνεύμα της πρώτης συνδιάσκεψης της Σαγκάης, η οποία συγκλήθηκε, όταν το εμπόριο του οπίου ήταν ιδιαίτερα κερδοφόρο και απέφερε κέρδη εκατομμυρίων δολαρίων. «Η Διεθνής Επιτροπή για το Όπιο έκανε το τολμηρό βήμα να θέσει τα ζητήματα υγείας πάνω από τα εμπορικά συμφέροντα και αποφάσισε να απευθύνει έκκληση για παγκόσμια προσπάθεια ελέγχου των ναρκωτικών, ώστε να προστατεύσει την υγεία των ανθρώπων», είπε ο πρόεδρος της Επιτροπής στην εναρκτήρια τελετή του επετειακού εορτασμού.

Η δήλωση, το πνεύμα της οποίας αντανάκλαται πλήρως στην Ετήσια Έκθεση, υπογραμμίζει επίσης τις προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπη η διεθνής κοινότητα, όπως η ανεπαρκής χρήση ναρκωτικών φαρμάκων για ιατρικούς σκοπούς. Η πρόσβαση σε ελεγχόμενα φάρμακα, η οποία θεωρείται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) ανθρώπινο δικαίωμα, είναι πρακτικά ανύπαρκτη σε περισσότερες από 150 χώρες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΠΟΥ, οι ασθενείς που υποφέρουν από πόνο για τους οποίους δεν δέχονται θεραπεία κυμαίνονται ανάμεσα στα 30 και 86 εκατομμύρια. Αυτές οι προκλήσεις είναι σημαντικές, είπε ο πρόεδρος, προσθέτοντας: «Οι κυβερνήσεις και η διεθνής κοινότητα στο σύνολό της χρειάζεται να βρουν έναν τρόπο να τις αντιμετωπίσουν, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της συνυπευθυνότητας, της εθνικής κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών καθώς και την ανάγκη να αντιμετωπιστεί το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών με ισορροπημένο και ολοκληρωμένο τρόπο.»

Η Διακήρυξη της Σαγκάης το 2009, που υιοθετήθηκε κατά τη διάρκεια του επετειακού εορτασμού, προτρέπει τις κυβερνήσεις να εφαρμόζουν πλήρως τις διεθνείς συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) είναι ένα ανεξάρτητο, οιονεί δικαστικό όργανο, που θεσπίστηκε με σύμβαση, για να επιβλέπει την εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Πρόδρομα όργανά της λειτουργούσαν βάσει προηγούμενων συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών από την εποχή της Κοινωνίας των Εθνών.

Σύνθεση

Το INCB αποτελείται από 13 μέλη που εκλέγονται από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο ως πρόσωπα και όχι ως εκπρόσωποι κυβερνήσεων. Τρία μέλη από τους χώρους της ιατρικής, της φαρμακευτικής και της φαρμακολογίας εκλέγονται από κατάλογο ατόμων που προτείνει η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO) και 10 μέλη εκλέγονται από κατάλογο ατόμων που προτείνουν οι κυβερνήσεις. Μέλη του INCB είναι πρόσωπα που, με την ικανότητα, την αντικειμενικότητα και την αρτιότητα των γνώσεών τους, χαιρούν γενικής εμπιστοσύνης. Το Συμβούλιο διαβουλεύεται με το INCB και κάνει όλες τις απαραίτητες ρυθμίσεις, για να διασφαλίσει την πλήρη τεχνική ανεξαρτησία της Επιτροπής σε όλες τις λειτουργίες της. Το INCB έχει μια γραμματεία που το υποστηρίζει στην άσκηση των λειτουργιών του οι οποίες σχετίζονται με τις συμβάσεις. Η γραμματεία του INCB ανήκει διοικητικά στο Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος, αλλά αναφέρεται αποκλειστικά στην Επιτροπή για θέματα ουσίας. Το INCB συνεργάζεται στενά με το Γραφείο στο πλαίσιο των ρυθμίσεων που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στο ψήφισμά του 1991/48. Το INCB επίσης συνεργάζεται με άλλα διεθνή όργανα που εμπλέκονται στον έλεγχο των ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων όχι μόνο του Συμβουλίου και της Επιτροπής των Ναρκωτικών αλλά και των αρμόδιων ειδικών οργάνων των Ηνωμένων Εθνών, ιδιαίτερα της WHO. Επίσης, συνεργάζεται με όργανα εκτός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, ιδιαίτερα με τη Διεθνή Αστυνομική Οργάνωση Δίωξης του Εγκλήματος (INTERPOL) και με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων.

Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες του INCB καθορίζονται από τις ακόλουθες συμβάσεις: την Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με το Πρωτόκολλο του 1972, τη Σύμβαση για τις Ψυχοτρόπες Ουσίες του 1971 και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών του 1988. Σε γενικές γραμμές το INCB ασχολείται με τα ακόλουθα:

(α) Όσον αφορά τη νόμιμη παρασκευή, εμπορία και χρήση ουσιών, το INCB καταβάλλει προσπάθειες, σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις, να διασφαλίσει ότι επαρκείς ποσότητες ουσιών διατίθενται για ιατρική και επιστημονική χρήση και ότι δεν πραγματοποιείται εκτροπή των ουσιών από τις νόμιμες πηγές σε παράνομα κανάλια. Το INCB, επίσης, παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις ελέγχουν τις χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και τις βοηθά στην πρόληψη της εκτροπής αυτών των χημικών ουσιών στο παράνομο εμπόριο.

(β) Όσον αφορά την παράνομη παρασκευή, διακίνηση και χρήση ναρκωτικών, το INCB εντοπίζει τις αδυναμίες στα εθνικά και διεθνή συστήματα ελέγχου και συμβάλλει στη διόρθωσή τους. Το INCB είναι, επίσης, υπεύθυνο για την αξιολόγηση των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών, προκειμένου να αποφασίσει αν θα πρέπει να τεθούν υπό διεθνή έλεγχο.

Κατά την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του το INCB:

(α) Εφαρμόζει ένα σύστημα εκτιμήσεων για τις ναρκωτικές ουσίες και ένα εθελοντικό σύστημα αξιολόγησης για τις ψυχοτρόπες ουσίες και παρακολουθεί νόμιμες δραστηριότητες που αφορούν τις ουσίες μέσω ενός συστήματος στατιστικών αποτελεσμάτων, με στόχο να βοηθήσει τις κυβερνήσεις να επιτύχουν μεταξύ άλλων ισορροπία ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση.

(β) Προωθεί μέτρα πρόληψης της εκτροπής των ουσιών που συχνά χρησιμοποιούνται στην παρά-

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

νομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών και παρακολουθεί την εφαρμογή τους από τις κυβερνήσεις. Αξιολογεί επίσης τέτοιες ουσίες, για να αποφασίσει αν απαιτούνται αλλαγές στους Πίνακες I και II της Σύμβασης του 1988.

(γ) Αναλύει την πληροφόρηση που παρέχουν οι κυβερνήσεις, τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών, οι εξειδικευμένοι φορείς ή άλλοι αρμόδιοι διεθνείς οργανισμοί, με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων εφαρμόζονται επαρκώς από τις κυβερνήσεις, και προτείνει επανορθωτικά μέτρα.

(δ) Διατηρεί μόνιμο διάλογο με τις κυβερνήσεις, για να τις βοηθήσει να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους, που προκύπτουν από τις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών, και σε αυτή την κατεύθυνση συστήνει, όπου χρειάζεται, την τεχνική ή οικονομική βοήθεια που πρέπει να παρασχεθεί.

Το INCB καλείται να ζητάει εξηγήσεις στην περίπτωση προφανών παραβιάσεων των συμβάσεων, να προτείνει κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα στις κυβερνήσεις που δεν εφαρμόζουν πλήρως τις διατάξεις των συμβάσεων ή που συναντούν δυσκολίες στην εφαρμογή τους και, όπου είναι αναγκαίο, να βοηθήσει τις κυβερνήσεις να ξεπεράσουν τέτοιες δυσκολίες. Εάν, εντούτοις, το INCB σημειώσει ότι δεν έχουν ληφθεί τα μέτρα που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση μιας σοβαρής κατάστασης, μπορεί να θέσει το θέμα στα εμπλεκόμενα μέρη, την Επιτροπή για τα Ναρκωτικά και το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο. Ως έσχατη λύση οι συμβάσεις εξουσιοδοτούν το INCB να συστήσει στα μέρη να σταματήσουν την εισαγωγή ουσιών από τη χώρα που αθέτησε τις υποχρεώσεις της ή τις εξαγωγές προς αυτήν ή και τα δυο. Σε κάθε περίπτωση το INCB ενεργεί σε στενή συνεργασία με τις κυβερνήσεις.

Το INCB βοηθά τις εθνικές διοικήσεις στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, όπως προκύπτουν από τις συμβάσεις. Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνει και συμμετέχει σε περιφερειακά εκπαιδευτικά σεμινάρια και προγράμματα για διοικητικούς υπαλλήλους που ασχολούνται με τον έλεγχο των ναρκωτικών.

Εκθέσεις

Οι διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών απαιτούν από το INCB να συντάσσει Ετήσια Έκθεση σχετικά με το έργο του. Η Ετήσια Έκθεση περιέχει μια ανάλυση της κατάστασης σχετικά με τον έλεγχο των ναρκωτικών σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε οι κυβερνήσεις να είναι ενήμερες για τις υπάρχουσες και πιθανές περιπτώσεις που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τους στόχους των διεθνών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Το INCB συνιστά στις κυβερνήσεις να εστιάζουν την προσοχή τους στα κενά και στις αδυναμίες του εθνικού ελέγχου και στη συμμόρφωση με τις διεθνείς συμβάσεις. Παράλληλα, κάνει προτάσεις και συστάσεις για βελτιώσεις τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Ετήσια Έκθεση βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχουν οι κυβερνήσεις στο INCB, στους φορείς των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλους οργανισμούς. Παράλληλα, χρησιμοποιεί πληροφορίες που παρέχονται μέσω άλλων διεθνών οργανισμών, όπως η INTERPOL και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων, καθώς και άλλοι περιφερειακοί οργανισμοί.

Η Ετήσια Έκθεση του INCB συνοδεύεται και από λεπτομερείς τεχνικές εκθέσεις. Αυτές περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη νόμιμη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών που χρησιμοποιούνται για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς, μαζί με μια ανάλυση των πληροφοριών αυτών από την Επιτροπή. Αυτά τα δεδομένα είναι απαραίτητα για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος ελέγχου της νόμιμης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, συμπεριλαμβανομένης της εκτροπής τους σε παράνομα κανάλια διακίνησης. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 της Σύμβασης του 1988, το INCB αναφέρεται κάθε χρόνο στην Επιτροπή για τα Ναρκωτικά σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου. Αυτή η έκθεση, που καταγράφει τα αποτελέσματα του ελέγχου των πρόδρομων ουσιών και των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται συνήθως στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, δημοσιεύεται ως συμπλήρωμα στην Ετήσια Έκθεση.